

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1888 - Ιδρύεται στην Ουάσινγκτον η National Geographic Society.

1945 - Ως πρώτο των κυρίων στρατοπέδων του στρατοπέδου συγκέντρωσης Άουσβιτς απελευθερώνεται το Άουσβιτς Ι Μόνοβιτς από τον 60ο Στρατό, επικεφαλής του οποίου είναι ο συνταγματάρχης Πάβελ Κουρότσκι.

1961 - Ο ελληνορθόδοξος αρχιεπίσκοπος Κυπριανός απελαύνεται από την Κατάγκα, με τις κατηγορίες ότι είχε επαφές στο Κάιρο με τον Γκαμάλ Άμπντελ Νάσερ και εκπροσώπους του Πατρίς Λουμουμπα, αλλά και ότι παρασημοφορήθηκε από το Ρώσο Πατριάρχη Αλέξιο.

1963 - Τίθεται σε εφαρμογή σε ολό-

κληρη τη χώρα ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας, ο οποίος ρυθμίζει λεπτομερώς τα της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων.

1964 - Η Τράπεζα της Ελλάδος παρεμβαίνει, κατόπιν πιέσεων της Ένωσης Κέντρου, παγώνοντας την τιμή της χρυσής λίρας, με αποτέλεσμα η αξία της να εκτιναχθεί στις 312 δραχμές.

1967 - Οι αστροναύτες Γκας Γκρίσομ, Έντουαρντ Γουάιτ και Ρότζερ Τσάφι σκοτώνονται σε πυρκαγιά κατά τη διάρκεια δοκιμής του διαστημικού σκάφους Απόλλων 1 στο Διαστημικό Κέντρο Κένεντι στη Φλόριδα.

1979 - Καθιερώνεται ως εθνική σημαία αυτή που φέρει 9 λευκές και μπλε λωρίδες εναλλασσόμενες με το σταυρό στο

άνω αριστερό άκρο.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1752 - Ευγένιος Καραβίας, Έλληνας μπροπολίτης

1756 - Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ, Αυστριακός συνθέτης

1924 - Ραούφ Ντενκτάς, Τουρκοκύπριος πολιτικός

1947 - Βύρων Πολύδωρας, Έλληνας πολιτικός

1954 - Στέλιος Παπαφλωράτος, Έλληνας ποδοσφαιριστής

1964 - Γιώργος Κωνσταντόπουλος, Έλληνας ποδοσφαιριστής

1990 - Μαρία-Ελένα Παπασωτηρίου, Ελληνίδα αθλήτρια του καλλιτεχνικού

πατινάζ

ΘΑΝΑΤΟΙ

1901 - Τζουζέπε Βέρντι, Ιταλός συνθέτης

1974 - Γεώργιος Γρίβας, Έλληνας στρατιωτικός

1980 - Στρατής Τσίρκας, Έλληνας συγγραφέας

1986 - Κωνσταντίνος Αλεξιάδης, Έλληνας πολιτικός

1986 - Δημήτριος Ευρυγένης, Έλληνας πολιτικός

1994 - Μιράντα Μυράτ, Ελληνίδα ηθοποιός

2001 - Σταύρος Δαμιανίδης, Έλληνας μουσικός

Στρατόπεδο συγκέντρωσης Άουσβιτς

Το στρατόπεδο συγκέντρωσης Άουσβιτς ήταν ένα από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης της Ναζιστικής Γερμανίας. Τα ερείπια του στρατοπέδου βρίσκονται περίπου 60 km δυτικά της Κρακοβίας, κοντά στην κωμόπολη Όσβιετσιμ. Από το 1979 ανήκει στα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Λόγω της τοποθεσίας κοντά στη βιομηχανική περιοχή της Σιλεσίας, ο Χάινριχ Χίμλερ διέταξε τον Ιούνιο του 1940 να χτιστεί στο Άουσβιτς το μεγαλύτερο συγκρότημα στρατοπέδων της εθνικοσοσιαλιστικής Γερμανίας. Η συνολική του έκταση ανέρχεται στα 40 km². Αποτελούνταν από τρία κύρια και 39 δευτερεύοντα στρατόπεδα. Τα τρία κύρια στρατόπεδα ήταν:

Άουσβιτς Ι, το αρχικό στρατόπεδο συγκέντρωσης και το διοικητικό κέντρο ολόκληρου του συγκροτήματος. Εδώ δολοφονήθηκαν περίπου 70.000 άνθρωποι, κυρίως πολωνοί διανοούμενοι και σοβιετικοί αιχμάλωτοι.

Άουσβιτς ΙΙ Μπίρκεναου, στρατόπεδο εξόντωσης, όπου δολοφονήθηκαν περίπου ένα εκατομμύριο άνθρωποι, κυρίως Εβραίοι, Σίντι και Ρομά.

Άουσβιτς ΙΙΙ (Μόνοβιτς), στρατόπεδο εργασίας. Συνολικά εκτοπίστηκαν στο Άουσβιτς περισσότεροι από 1,3 εκατομμύρια άνθρωποι, από τους οποίους τουλάχιστον 1,1 εκατομμύρια εξοντώθηκαν. Περίπου 900.000 πέθαναν μετά την επιλογή που έγινε άμεσα κατά την άφιξή τους. Άλλοι 200.000 άνθρωποι πέθαναν από ασθένειες, υποσιτισμό, βαρύτατη κακοποίηση, συνέπειες ιατρικών πειραμάτων ή δολοφονήθηκαν. Οι συνθέςτεροι τρόποι εκτέλεσης ήταν: Δηλητηρίαση με το αέριο Κυκλώνας Β σε ειδικούς θαλάμους (θάλαμοι αερίων), πυρά πυροβόλου όπλου, θανατηφόρα ένεση, απαγχονισμός, θάνατος από αστία.

Ως μεγαλύτερο στρατόπεδο εξόντωσης του Τρίτου Ράιχ, το Άουσβιτς έγινε σύμβολο για τις μαζικές δολοφονίες των εθνικοσοσιαλιστών και του Ολοκαυτώματος, θύματα του οποίου υπήρξαν περίπου 6 εκατομμύρια άνθρωποι. Αρνητές του ολοκαυτώματος προσπαθούν να εξαπατήσουν τους αναγνώστες τους επισημαίνοντας την εκδοχή των τεσσάρων εκατομμυρίων, που εμφανιζόταν παλαιότερα κυρίως σε ανατολικοευρωπαίους ιστορικούς, και, υπονοώντας ότι οι αριθμοί, αφού αλλάζουν συνεχώς, είναι προϊόν προπαγάνδας.

Στις 26 Σεπτεμβρίου 1941 ο διοικητής του Άου-

σβιτς, Ρούντολφ Ες, ο οποίος συχνά ταυτίζεται λαθεμένα με τον πολιτικό Ρούντολφ Ες, δέχτηκε τη διαταγή να χτίσει στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας για 100.000 σοβιετικούς αιχμάλωτους στην περιοχή του Άουσβιτς. Το κατοπινό στρατόπεδο εξόντωσης Άουσβιτς ΙΙ Μπίρκεναου, δημιουργήθηκε κοντά στο πολωνικό χωριό Μπρζεζίνκα (γερμ. Birkenau), σε απόσταση 1.200 μέτρων από το στρατόπεδο συγκέντρωσης Άουσβιτς Ι. Κατά την οικοδόμηση του Άουσβιτς ΙΙ οι ναζιστές ανάγκασαν τους κατοίκους της Μπρζεζίνκα να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, ενώ οι αιχμάλωτοι του Άουσβιτς τα γκρέμισαν για να χρησιμοποιήσουν τα οικοδομικά υλικά στο νέο στρατόπεδο.

Ενώ αρχικά προοριζόταν να γίνει στρατόπεδο εργασίας για αιχμάλωτους πολέμου και φυλακισμένους των SS, το Άουσβιτς ΙΙ άλλαξε λειτουργία μετά από λίγους μόνο μήνες. Την άνοιξη του 1942 δολοφονήθηκαν σοβιετικοί πολιτικοί κομισάριοι (στελέχη του Κομμουνιστικού Κόμματος αποσπασμένα στον Κόκκινο Στρατό), όπως και ανίκανοι για εργασία φυλακισμένοι με το αέριο Κυκλώνας Β. Οι μητέρες και τα παιδιά τους, που κατά την κρίση των γιατρών του στρατοπέδου δεν μπορούσαν να εργαστούν, δολοφονούνταν επίσης με αέριο αμέσως μετά την άφιξή τους στο στρατόπεδο. Από τον Απρίλιο ή τον Ιούλιο του 1942 και μετά (ο ακριβής χρόνος συζητείται) η πλειονότητα των Εβραίων που έφταναν στο στρατόπεδο θανατώνονταν αμέσως. Η ικανότητά τους για εργασία δεν είχε πλέον ιδιαίτερη σημασία, αφού το Άουσβιτς ΙΙ Μπίρκεναου είχε μετατραπεί από στρατόπεδο εργασίας σε στρατόπεδο εξόντωσης.

Τα περισσότερα θύματα έφθαναν με τραίνο, συχνά μετά από πολυήμερα ταξίδια σε βαγόνια μεταφοράς ζώων. Το μεγαλύτερο σε διάρκεια καταγεγραμμένο ταξίδι αφορούσε τη μεταφορά αιχμάλωτων από τη Ρόδο και είχε συνολική διάρκεια 17 ημερών. Συχνά οι εκτοπισμένοι μεταφέρονταν κατευθείαν στους θαλάμους αερίων, ενώ άλλες φορές γινόταν προηγουμένως διαλογή από του γιατρούς του στρατοπέδου, βάσει της οποίας χωρίζονταν οι αδύναμοι, γέροι και ασθενείς από τους ικανούς για εργασία. Συνήθως ο περιβόητος Δρ. Γιόζεφ Μένγκελε ήταν ο υπεύθυνος στις διαλογές αυτές.

Οι κρατούμενοι που επιβίωναν της διαλογής εργάζονταν έπειτα στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις που συνόρευαν με το στρατόπεδο ή σε παραρτή-

ματα του Στρατοπέδου. Χρησιμοποιούνταν κυρίως για την παραγωγή συνθετικής βενζίνης ή συνθετικού ελαστικού για την εταιρεία IG Farben. Άλλες γερμανικές εταιρίες, όπως η Krupp, διατηρούσαν επίσης βιομηχανικές εγκαταστάσεις κοντά στο στρατόπεδο. Ο τρόπος αυτός της καταναγκαστικής εργασίας αποτελούσε για τα SS μια καλή ευκαιρία να αποκομίσει κέρδη σε βάρος των φυλακισμένων. Παράλληλα, στρατιώτες της SS, αλλά και υπάλληλοι των γερμανικών επιχειρήσεων, κακομεταχειρίζονταν αυθαίρετα τους εργαζόμενους, πολλοί από τους οποίους τελικά πέθαιναν εξαντλημένοι από την εργασία.

Ένα μέρος του στρατοπέδου ήταν ξεχωριστό στρατόπεδο γυναικών. Σε άλλο μέρος (με την ονομασία «Kanada») γινόταν η ταξινόμηση και συλλογή της περιουσίας των δολοφονημένων φυλακισμένων, για να παραδοθεί κατόπιν στην γερμανική κυβέρνηση. Πολλοί γερμανοί αξιωματικοί και στρατιώτες της SS, ωστόσο, έκλεβαν και κατακρατούσαν αντικείμενα από την αποθήκη.

Στο Άουσβιτς ΙΙ Μπίρκεναου υπήρχαν σε έξι κτίρια - θάλαμοι αερίων, οι οποίοι δεν λειτουργούσαν όλοι συγχρόνως. Μέχρι το καλοκαίρι του 1943 χτίστηκαν και ενεργοποιήθηκαν τέσσερα κρεματορία, τα οποία διέθεταν θαλάμους αερίων έκτασης 100 τ.μ. και άνω. Τέσσερις εταιρίες είχαν αναλάβει την οικοδόμηση των κρεματορίων. Οι αποτεφρωτήρες σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν από την εταιρία J. A. Topf und Söhne, η οποία φρόντιζε και την συντήρησή τους.

Μετά την εισβολή της Βέρμαχτ στην Ουγγαρία τον Μάρτιο 1944 εκτοπίστηκαν μεταξύ Μάιου και Ιουλίου του ίδιου έτους 440.000 Ούγγροι Εβραίοι στο Άουσβιτς ΙΙ Μπίρκεναου. Οι ικανοί για εργασία μεταφέρθηκαν σε στρατόπεδα καταναγκαστικής εργασίας, ενώ περίπου 250.000 δολοφονήθηκαν. Στις 7 Οκτωβρίου 1944 οι κρατούμενοι του Ειδικού Αποσπάσματος (Sonderkommando, Εβραίοι κρατούμενοι που δούλευαν τα κρεματορία και κρατούνταν χωρισμένοι από τους υπόλοιπους) επαναστάτησαν. Γυναίκες κρατούμενες κατάφεραν να μεταφέρουν κρυφά εκρηκτική ύλη από τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις στο στρατόπεδο, με την οποία ανατίναξαν ένα μέρος του Κρεματορίου 4. Στη συνέχεια οι φυλακισμένοι επιχείρησαν μαζική διαφυγή, αλλά οι 250 δραπετές τελικά συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν.